

PREUS

Artá. Un trimestre . . .	1'50
A. Fora. Any.	7'00
Al Extranjer Id.	10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració

Quatre Cantons, 3

ARTA (Mallorca)

LEMAN

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

PER LA CULTURA DE MALLORCA

Vers l'ideal mallorquinista

A Mallorca la qüestió de la cultura està íntimament lligada amb una altra qüestió prèvia que només l'ideal mallorquinista pot resoldre. Millor dit: perquè sigui un fet la incorporació de la cultura amb el poble, és indispensable a realització de l'ideal mallorquinista.

«Mallorca mallorquina», és la tèsis perenne que han de defensar tots els que tinguin seny. I per aconseguir tant noble ideal s'ha de comensar per esmicolar molts ídols amb peus de fane que han profanat nostres centres d'ensenyança, i destruir molts prejudicis que com les males herbes, s'han arrelats en nostra terra ben amada.

Mallorca com a col·lectivitat o mai serà res o serà lo que li pertoca: una Mallorca ben caracterisada, ben nostra... ben mallorquina. Una Mallorca castellanisada, desde el punt de vista cultural i literari, és un absurd inconcebible. Tres sigles de submissió a una llengua forastera — imposada en força d'uns endeveniments que no és d'aquest lloc esmentar — són una amarga demostració de que no en vá és defuig de les lleis de la naturalesa que dona Deu, al crear els pobles. Durant tres centúries la nostra llengua milenària ha anat empobrint-se fins al punt de que els qui la parlaven la trobaven insuficient i indigna d'escriure-la. I així sense una literatura pròpia hem anat a remolc d'una altra, més ampulosa, i que no podiem assimilar. Quines obres d'alguna transcendència científica

ha produït Mallorca durant aqueixs sigles d'imposició de la llengua forastera? L'experiència diu que tots els intents de castellanisació a Mallorca, serán estérils.

Si en les estadístiques oficials Mallorca compta més analfabets que Castella, és degut, primerament, a que en les escoles del Estat es parteix d'una base pedagògica irracional, com és ensenyar en castellà. Mallorca no és d'una capacitat intel·lectual més exigua que Castella. És que a nosaltres se nos ensenya en una llengua que no és la nostra, i solament veim llibres escrits en castellà que el poble no entén. Els petits mallorquins, desde la escola, s'acostumen a creure que no hi ha més llengua sàvia que la castellana perquè només han vist llibres castellans. I quant aqueixs mallorquins son graus no poden escriure un mot que no sigui amb una llengua que no és la seva. I encare molts d'ells tampoc en saben res de l'existència de una moderna literatura catalana — de la nostra novíssima literatura — que res té que envejar a la de Castella.

El camí de la mallorquinisació de la gent nostra és llarguissim i plé d'obstacles entrebancadors, que només poden aplanar-se amb un real entusiasme per la educació i cultura populars. S'imposa doncs una política cultural, de estimul, difonguent, per l'ús del poble, llibres mallorquins escrits amb un llenguatge sense pretencions literàries en excés que el facen intel·ligible. S'ha d'arribar al poble, i atreure'l per tots els medis.

Arreu de Catalunya — molts de pics haurem de retreure l'exemple de nostres germans de l'altra banda del mar — se celebren anualment festes de

poesia, els Jocs Florals, en que els poetes de parla catalana s'hi donen cita per a cantar els lemes d'eterna inspiració: Deu, la Pàtria i l'Amor, i d'on tantes vegades poetes mallorquins n'han tornats lloretjats. De la restauració dels Jocs Florals rau l'espléndida florida de la nova literatura catalana. No serà factible trasplantar-ne un brot, a Mallorca d'aquest arbre esponerós de la gáia ciència, i fer-lo arrelar en mig del Paradís terrenal de la Illa Daurada perquè cada any doni flors i fruits sabrosos de cultura patriòtica?

Peró una cultura no s'improvitza en un dia ni en deu anys ni es tramet d'una generació a altra. Cal sembrar la llavor perquè arrel i fructifiqui en anyades futures.

La cultura com tota cosa de valor, costa d'adquirir. Estam condemnats a guanyar la veritat que és el pa de l'ànima, amb la suor del front. També les exigències socials d'orde econòmic dificulten, en molts de casos, una major instrucció científica entre els estaments pobres que per no tenir medis materials, si bé tal vegada amb més abilitats intel·lectuals que el ric, han de descomptar seguir cap carrera. Altres han resolt ventatjosament aquest artificiós estat de coses, democratisant (l'Universitat Nova de Barcelona). A l'estranger constitueix una llarga tradició de cultura l'espléndida munificència amb que iniciatives particulars subvencionen ses Universitats i Centres de ensenyança. Per consegüent deu tenir un sentit molt relatiu aixó de «la riquesa de Mallorca» que tantes vegades s'ha de retreure. No és més que riquesa d'uns pocs que no saben veure cap gaoncia en col·locar els seus cabals en la

empresa de civilització, instituint centres culturals, que serien l'ànima de Mallorca.

Els camins de la mallorquinisació ens els hem d'obrir nosaltres mateixos, remoguent sentiments de fe patriòtica i d'amor a la cultura.

També podem parlar d'una cultura mallorquinista, que se haurà realitzat quant a Mallorca tot lo que representa un valor efectiu en el camp de les lletres vagi signat amb nostra parla natural.

Qui no tengui els ulls tancats a l'evidència haurà vist que Mallorca mig castellanisada en aqueix temps passats ha esperimentat una llastimosa pèrdua d'energies intel·lectuals. A Castella li convenia aquest estat d'adormiment que representa la seva hegemonia. A Madrid els deplau quant nosaltres donam mostres de sentir la dignitat de nostra parla.

L'ideal mallorquinista durá a nostra pàtria el major grau de civilització a qué han arribat les nacions més cultes.

P. DE MIRAMAR.

SOL D'ESTIU

A l'amie J. Y. R.

*Entre roses i clavells
i cantades d'orenells,
va venint el sol d'estiu;
i el fullatge, que es coll-torça,
va rendint tola la força
a la fruita, que somriu.*

*Passen núvols de viatge,
que van fent pelegrinatge
com fugint del sol que cau;
i amb el rou del dematí,
tota l'herba vol florí,
per mirá aquell cel tan blau.*

*Per les branques dels fruiters,
els ocells més matiners
cerquen ombres per cantó;*

i en el caure de la tarda,
canten tebis de basarda,
una pluja que vindrà.

Gau la pluja assaonada...
i en la terra perfumada
va esberlant-se cada fló.
En fugir l'última estrella,
es cimbreja la poncella
i la fruita treu coló;

en ta branca mig colrada,
quant el sol l'haurà besada,
ja tindrà la plenitut.
Sol d'estiu! La fas madura
per calmar la gran fretura
que desperta el teu eixut.

CARLES DE M.

L'air i l'anyi d'Espanya

Hi ha certes dades que convé no oblidar mai, i encare que sabudes, és altament necessari repetir-les amb freqüència, perquè basats en la força dels números son per els que no tenen altra instrucció, sòlida base de defensa i arguments poderós en les discussions que ls rancis i de la crosta amarga havem de sostenir amb els flamants liberals nous-centistes. Aquestes dades sintetisen un article de fondo, sinó una obra voluminosa.

1600

Felip II regia Espanya. La «reacció» es trobava infiltrada en el cor del poble. El «clericisme» en el període algit de son poder.

Dominis Espanyols: Espanya, Portugal, Roselló, Nàpols, Sicília, Milan, Cerdenya, Flandes, Franc Condat, Balears, Canàries, Terceres, Mèxic, Perú, Brasil, Chile, Paraguai, Plata, Nova Granada, Guinea, Angola, Bengala, Goa, Mozambique, Calcuta, Ormuz, Camboya, Malabar, Malaca, Macao, Ceilan, Molucas, Filipinas, i Antilles (Cuba, Puerto Rico, etc. etc.).

Socials: Gremis ben vistos, jornada de 8 hores.

Tributs: 50 milions de pessetes
Deute: 100 milons.

1800

Te començament el «nomenat» progrés, la nomenada «civilització» i el (nomenat) d'ome. Carles III expulsa els Jesuïtes. La representació de la llibertat escala el poder. Els principis de França s'introdueixen a Espanya.

Dominis Espanyols: Espanya Balears, Canaries, Filipines, América, Antilles, (quina baixa i quina vergonya).

Socials: Cants esbojerrats de

la internacional demanant pa o feina.

Tributs: 150 milions de pts.
Deute: 1.500 milions de pts.

1900-1923

Sufragi universal. Llibertat de pensament i d'impressió. Matri-moni civil. Socialisme, mánigues amples pel joc, prostitució etc.

Dominis Espanyols: Espanya, Balears, Canaries, Fernando Poo.

Socials: Vagues, setmana d'agost, manca de subsistències, servei obligatori, emigració, desastres al Marroc, etc.

Tributs: 2.000 milions de pts. (horror).

Deute: ¡La mar i els barcos!
O la mar sense barcos.

Els comentaris els deixem a gust del lector imparcial despassionat.

Dr. VERITAS.

De Calarratjada

La festa de S. Roc

De cada any va amb augment l'esplendor amb que se celebra la festa que aquesta colonia estienca dedica a son Patró San Roc. Enguany, sobre tot, s'ha celebrada amb gran brillantor degut al entusiasme demostrat pel cap de l'obreria D. Bartomeu Garau (a) Bombu, que fa poc fou anomenat Batle peñani d'aquest logaret.

El carrer principal s'adornà amb profusió de papers de colors i murta i devora Sa Cala s'aixecà un cadafal per la música.

El dia 15 decapvespre devallà la banda que dirigeix en Miquel Llull (a) Perlito de Capdepera i moltíssima gent d'aqueixa vila i d'Artá. Una partida de valleneres i turroneres ajudaven a dar color a la festa com les varies cases que amb una bomba de gelat adefora pregaven sa mercancia al crit de fresca i bona.

Al horabaixa la Banda tocà en el cadafal varies escullides pessés i més tart amb bengales enceses anà a cercar al Rt. P. Juan Ginard el qual presidi les solemnes completes i feu una platiqueta al numerós públic que s'hi congregà.

A les nou i mitja del vespre se feu una fantástica processó de barques per dins l'ampla Cala cremant-se en cada una d'elles vistoses bengales de distints colors. La mar estava quieta; no se bategava; el cel ben seré i ple d'estrelles, les tocades de música, el pas de les barques i les bengales de variats colors reflectint-se dins les aigües produïa un efecte maraveïlós. Acabat aqueix acte dins la mar mateixa s'amollà un vistós castell de focs artificials que se veia de tota la bahía.

El dia 16 dematí a les deu se digué la missa major essent el celebrant el Rt. D. Juan Pucoví Pvre. En l'ofertori predicà el Rt. P. Juan Ginard. El M. I. Sr. D. Francesc Esteve, Canonge, tocà l'armonium

i el jove D. Pere Sansó cantà amb amore alguns motets religiosos i la banda tocà la marxa real durant l'elevació i una hermosa sinfonia al final.

El decapvespre la banda se passetjà per tota la Colonia acompanyant l'obreria a la capta per cubrir els gastos fets.

Hi hagué també corregudes de bixicletes amb cintes variades i hermoses, brodades per les estiuetjantes. No faltaren tampoc les regates que anaren molt animades i la festa acabà amb un ball ben en-vismat que durà fins tart.

Enhorabona als clavaris i que de cada any vaja amb augment.

Corresponsal.

De Capdepera

Les festes patronals que aquest any s'han de celebrar els dies 23, 24 i 25 en honra del seu Sant Patró S. Bartomeu s'ajustaran al següent programa:

Dia 23 - A les 8 del vespre un repique de campanes anunciarà que comensen les festes i a continuació una banda de música recorre alguns carrers acompanyant l'Ajuntament a les Completes que se cantaran a la Parroquia i arabades aquestes se farà la tradicional processó passant les relíquies del Sant.

A les 9.- A sa Plassa del Sitjar una banda de música d'aquest poble tocarà lo més escullit del seu repertori alternant amb bons i vistosos focs artificials preparats per un bon foquista i amollada de globos.

Dia 24. - A les 10. Acompanyada del Ajuntament al Ofici aont dirá ses glories del Sant el P. Ginard, i acabat a sa Casa Consistorial se servirà a ses Autoritats i damés persones convidades un bon refresc.

A les 2 del capvespre. Grans corregudes an el Cos de Son Jaumell aont si disputaran valiosos premis.

Primera correguda d'homos per tots aquells qui se presentin.

Primer premi: Una moneda d'or de 20 dollars. Segón 10 pts. i tercer un pollastre.

Segona correguda per homos des poble.

Primer premi: Una moneda d'or de 10 dollars. Segón 10 pts. i un tercer un pollastre.

Corregudes d'ases. Primer premi 5 pts. Segón 2'50 id.

Muls i mules. Primer premi 15 pts. Segón 5 id.

Corregudes de cavalls. Primer premi, una moneda d'or de 20 dollars, segón 10 pts. i tercer 5.

Segona correguda per poltros. Primer premi 10 pts. i segón 5.

Nota - No se donaran es premis si no se presenten més que un pos-tor per cada joya

A les 16.- Música a sa Plassa Major i ball a l'estil del país.

Dia 25. - El matí lo mateix que'l dia abans.

A les 2 del capvespre. Corregudes an es Cos en bones joyes i el vespre música i ball.

Corresponsal

De Son Servera

Prèviament anunciada amb pregó, diumenge 12 del corrent els estiuetjants de Cala Bona feren la festa qu'acostumen celebrar cada any an aquest temps.

Hi va haver ball, corregudes de velocitat i proeses de natació, essent guanyadors En Jaume (a) Dida i En Jaume Sureda (a) Botó, respectivament.

Sabem que l'Ajuntament, atenguent a l'importancia que de cada dia adquireix Cala Bona té projectat l'aixamplament d'un tros del camí que conduceix a dit lloc. (Des Comellar Fondo avall). Urgeix el fer tal millora, puis mediant e'la els vehículs podran anar i venir amb manco perill i més comódo

-Enfortida amb els Sants Sagraments i rebuda la benedició apostòlica deixà d'existir el diumenge propassat la distingida jove Margalida Vives Sard (a) Frare. Ha morta a l'edat de vinticin anys, després de greu malaltia (ses febres) suportada resignadament, quant la vida li son-reya. Pel seu caràcter bondados i son tracto afable gosava de generals simpaties entre el vezindari, posant-se aquestes de manifest durant la conducció del cadavre al Cementeri, a quin acte hi assistiren totes les Filles de Maria i un milenar de persones més. Als funerals hi va concorre moltíssima gent.

Enviam an els seus parents, i especialment a sos afligits pares, l'expressió del nostre més viu sentiment Al cel sia.

-Ahir, dimarts, a les 3 del capvespre se calà foc an el Puig de «Son Xerubí» propietat de D. Juan Nebot. Va esser estingit al cap de cinc hores d'iniciat, consumint els pins i altre llenya de dins una gran extensió de terra.

-Per passar-hi la temporada estival vengué a Son Servera, amb els de caseva, l'il·lustre serverí D. Antoni Sancho, Canonge Magistral de la Seu.

Desitjam se senti a gust la temporada que passi en nostra companyia.

Corresponsal.

Son Servera 15 Agost 1923.

BIBLIOGRAFIA

Antoni M.ª Alcover - Rondayes Mallorquines - Tom VI - 2.ª edició il·lustrada.

Novament tenim que donar compte d'un nou volum de Rondayes Mallorquines que ha reeditat «En Jordi des Recó» o sia Mossen Antoni M.ª Alcover, també engalanat amb profusió de gravats, deguts al llapis d'en Francesc de B. Moll.

Es avui ja tant popular aquesta Biblioteca de Rondayes que té recullides dins la nostra Mallorca que seria petulancia descriure-la per dar-la a coneixer. Amb aquestes rondayes passa com amb l'aigo que brolla de l'interior de la terra: corre a la mar, s'evapora i torna novament a la terra escampant-se beneficiosament arreu. Així també Mossen Alcover recull de la boca dels nostros vells, aquestes candoroses contarelles, que ell dona a l'estamp

i profusament torna a estampar-les entre el poble que les reb amb molt de gust, i apesar de sebrer-les-se casi tothom de memoria, les rellegeixen seguit, seguit. fent-se un benefici inapreciable a la cultura patria.

Agraïm coralment al Mn. Alcover l'exemplar que nos dedica.

Premis "Segundo Díaz,"

La cantitat últimament publicada, l'quit de la subscripció per l'homenatge a D. Segón Díaz que s'acordà destinar a la creació perennal d'un o més premis, era de 359'40 pts. la qual és estada aumentada amb vinticinque pts. més rebudes del bon patriota i car amic nostre D. Juan Saicho Miquel de Mègic, el qual ha afegida aquesta cantitat a la que ja envià per la festa del homenatge. Ara la cantitat que tenim pel premi es de 384'40 pts.

A fi de deixar col locada immediatament aquesta cantitat amb una làmina intransferible que quedarà depositada a la Sala, la Comissió fa a sobre a tothom que vulga contribuir-hi amb colca cosa més que *dia trenta u d'agost* quedarà closa la subscripció.

Que Deu toqui el cor a colcú i s'aumentí un poc més la cantitat recullida.

DE CA NOSTRA

Meteorologia

El temps és de lo més fort que hem vist mai, Fa una calor insoporable, i per lo vist no és a Artá tot sol sino que segons diu la premsa de per tot fa molts d'anys que no s'han registrades temperatures tan altes com enguany.

Estat sauitari.

Hi ha algunes malalties propies del estiu, però no tenen gran importancia. No hi ha cap malalt de molta gravetat ni s'ha duit cap combrigar

A fora

Seguint la costum d'anys anteriors els dies de la Mare de Deu i Sant Roc, els 15 i 16 moltíssima gent d'Artá s'en es anada a passar los a la vorera del mar. Calarratjada, Sa Colonia i Es Port Vell s'han vist animadíssims amb la gentada que hi comparegué, però se diu especialment Sa Torre de Canyamel que es estat una cosa grossa; hi afluren innumerables artanencs que armaren gresca ferm i feren festa a voler.

Mort.

Ahtr divenres, morí cristianament quant manco s'esperava en Gabriel Massanet (a) de S'Hort d'en

Maya o de Sa Canova, fadrí d'una corantena d'anys que feia una temporada que no se trobava be. Havía millorat i una recaiguda rápida l'ha duit a la mort. Deu l'haja admés a la Gloria. Rébiga sa familia l'expressió del nostro sentiment.

Viatge d'estudi.

Ha passats uns quants dies aquí el catedràtic de l'Institut de Tarragona D. Bartomeu Darder, qu'ha vengut a prosseguir els estudis geològics de la nostra Comarca.

De Sa Colonia.

Segons notícies, les festes que Sa Colonia de St. Pere dedicá a son Patró el dia 15 d'aquest mes anaren molt animades i cridaren molta gent. Tots els números anaren molt be excepte el ball que va anar un poc desbaratat.

Revistes.

Acaba d'apareixer el primer *Quadern Mensual* de la revista que la «Associació per la Cultura de Mallorca» se proposa publicar. Vet aquí son sumari: *Tasca Nova—Salutació per Elvir Sans. Secció Oficial. Proclama—Acta de constitució—Reglament—De la Junta Central—De les Delegacions—Noticiari—Llista d'associats—Llibres rebuts—Varia.*

GLOSES

de l'Amo Antóni Vicens Santandreu de Son Garbeta.

89

Oh mon de tanta vilesa
artifici d'enganá
a la farsa saps pintá
sa teva gloria i grandesa
i no tens milló moneda
pes teus missatges pagá
si hem d'aná a parlá clá
ets autó de sa pobresa.

90

Veniu amadors del mon
a demunt ses sepultures
i vorem ses grans locures
i afans del mon que son
que se fonen com a plom
al mig de les calentures
mirant ses coses futures
sa nostra vida és un tom

91

Peró per més de latá
germans aquestes materis
i per veure ses miseris
aont riban a passá
feis es favó d'escollá
a s'eco des cementeris
que crec que serán misteris
ben dignes de contemplá.

92

Parla, Eco tu qu'estás
dins sepultures profundes

que resp'endeis o retumbes
eloqüent mos parlarás
i resposta tornarás
a diferents preguantes
i mos dirás ses resultes
des cos humá, que les sabs.

93

Visitant. — Eco tu mos parlarás
coni a veu del altre mon
i mos dirás lo que son
tantes de calamitats.

94

Eco — Amb sa meva llengo seca
resposta te tornaré
amic, i te parlaré
en la veritat més certa
i amb sa raó directa
bons conseis te donaré
jo som més bon conseyé
que Sócretes i Seneca.

95

V. — Eco amb so teu llenguatge
parla-mos amb claredat
qu'es aqueix ossam pelat
com a restos de carnatge?

96

E. — Amb paraules eloqüents
te diré ses veritats:
Aixó son antepassats
i amics teus i parents
mira i no tardarás temps
qu'així com ells tu serás
que així com ells te veurás
a tants tritss abatiments.

87

V. — Eco de poca alegria
desmayát de pena'm trop;
¿qui és aqueix de més prop
que no té fisonomia?

98

E. — Fanátic aont surts are
o has perdut l'aluyá?
tu la vares respectá
llarg temps en aqueixa cara
aixó és s'ossam de ton pare
qué'n el mon te va posá
aquí tu pots contemplá
ton natural aont para.

99

V. — ¡Oh, Eco, funest i trist!
es cabeis s'alsen des cap
¿qui es aqueix de-ditxat?
no crec que mai l'hagués vist.

100

E. — Tu es nort haurás perdut
o desmayes d'affligit
aixó es aquell amic
que tenies conegut
que temps a sa joventut
amb ell t'haurás divertit
i la mort l'ha conduít
a un punt tan abatut.

(Seguirá)

Comunicación de Balears

MARÍTIMES

Sortides de Palma.

Cap a Barcelona: Els diumenges, dilluns, dimecres i divenres a les 9 del vespre.

Cap a Valencia: Els dimarts a les 7 del vespre.

Cap a Alicante: Els dissaptes a migdia en punt.

Cap a Ervissa: Els dilluns a les 10 del vespre i els dissaptes a migdia.

Cap a Mahó: Els divenres a les 8'50 del vespre.

Cap a Ciutadella: Els dimarts a les 7 del vespre.

Cap a Cabrerá: Els dimecres divenres a les 7 del matí.

Cap a Marsella: El dia 22 de cada mes a les 10 del vespre.

Cap a Alger: Dia 27 de cada mes a les 4 del capvespre.

Arribades a Palma

Els diumenges a les 7 arriba el de Ervissa i a les 9'30 de Barcelona per Alcudia aont hi ha arribat dematinada.

Dilluns: a les 7 del matí arriben el de Mahó i el de Barcelona.

Dimarts: A les 7 de Barcelona i a les 7'30 el de Ciutadella.

Dimecres: A les 8 el d'Alicant; a les 5 del capvespre el de Cabrera.

Dijous: A les 7 del matí el de Barcelona.

Divenres: A les 7 el de Valencia a les 9'30 amb el tren s'arriba de Mahó i de Ciutadella per via d'Alcudia aont heí ha arribat el dia antes hora-baixa.

Dissapte: A les 7 de Barcelona.

Dia 22 de cada mes arriba el de Alger.

Sortides de Barcelona cap a América

El dia 4 de cada mes parteix un trasatlántic cap a Montivideu i Bones Aires.

Dia 10 cap a Canaries Porto Rico i L'Havana.

Dia 16 cap a Rio Janeiro, Santos i Bones Aires

Dia 25 cap a New York i L'Havana.

MERCAT D'INCA

Bessó a 99'00 quintá.

Blat a 19'50 sa cortera.

Xeixa a 20'00 « « »

Ordí mallorquí a 13'50 « «

« foraster a 12'00 « «

Civada mallorquina 11'00 pts. id.

« forastera a 9'50 « «

Faves cuitores a 24'00 « «

« ordinaries a 24'00 « «

« pel bestiar a 23'00 « «

TIPOGRAFIA CATOLICA

— DE —

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CLASSE DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDÓ.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA

a **GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI**

Eensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la
PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 i Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

tea una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèutic.
Artá Figuerol 43.

DISPONIBLE

Si voleu menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE